

מסורת הש"ס

א) [סנהדרין יז.ט.], ב) [שבועות כד.ג.] ג) [שם], ד) [הלכה משנה ריש פ"ו] מהל' סנהדרין כמה פשוט הוא שזה טעות ואריך להיות סובכם את הארבעים דקן אמר בגמ' וכן משמע ומבואר בפי' רש"י וכן בסמ"ג הביאו לשון המשנה סובכם את הארבעים ע"ל וגם ה"ר"ן בסוף מסכת זו כמה בפירוש המשנה מנין הסוכס מרגום ותוכן לניסם סוכס לנפול וכו'), ס) [בכורות יא.], ו) רש"ל בשריפה, ו) [שופטים יד.], ח) [נפסקין: מהם שלגשים] ט) [ל' ולחשוב ולא], י) [ל' השעיה], יא) [שע"ע מוס' חולין קטו: ד"ה בגין:] יב) [שע"ע מוס' שבת נד. ד"ה והמנן].

גליון הש"ס

רש"י ד"ה סיני דחייאל וכו' כוללה גמי לידירה לדידה [לחייבה] כ"ל. משו' י"ב מ"ח סי' ק"ב: תוס' ד"ה מתקוף וכו' דלא דמי. כעין זה מיר דף נ"ח ע"ב תוס' ד"ה וללך:

הגהות הב"ח

א) גמ' משום הצערה לא לחייבם דהא: ב) רש"י ד"ה ה"ג ואם איתא. ני"ב כלומר לז"ג להכערה ולא לחייבם הואיל דחזי ליה לגרעו כדגסס כספריס וכפי' אלו שבכ"ז הוא דגרסינן ליה וע"ש בדף מז ע"ב: א) ד"ה המרביע וכי גוף אחד הוא ועשאו: ב) תוס' ד"ה מתקוף וכו' דהשתא דפרקי טובא גפרוך. י"ב כלומר א"כ קשה דחזי קא משני ובע"כ ל' דתלמודא קא סמיך אשטיא תנא ושייר כו': ב) בא"ד וזריך לומר ע"כ וכו' ולעיל קאמר א"ל מני תנא שמה וכו' דלא דמי לדעיל קתני שמה ומי י"ט. י"ב וי"ע במ"ש 'המנ' רפ"ק דיבמות דף ג. ופ"ק דקידוש דף טז. ו) ד"ה שהרי גוף א' הוא ועשאו וכו' כירססוהו. י"ב כלומר כפי שיטתו דטעמא דפסולי המוקדשין הם שני גופין דמתקדשין וקדשים ומקדשו חולין כמו שפי' בחולין דף קטו ע"ב: ו) בא"ד ניחא דהוי דר' יצחק:

מוסף רש"י

משום הבערה. שלא לזורך. להצערה מלאכה חייבין ומצטל אצות מלאכות אלמא מיחייב משום יו"ט שמים הצערה ובישול: ה"ג ואם איתא ב) להצערה לא לחייב דהא איחייב ליה משום מצטל: גיד הנשה של נבילה. דלוקה אף משום נבילה שאכל: שלש על בישולו. בישול בשר בחלב ובישול שלא לזורך יו"ט והצערה שלא לזורך ושמים על אכילתו אכילת גיד הצערה ושייל גיד הנשה של נבילה והתני ר' חייא לוקה שתיים על אכילתו ושלש על בשולו ואי אכילתו הוא חייב אלא אפיק הבערה ועייל עצי אשירה ואזהרתיה מהכא ^יולא ידבק בידך וגו' א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ולילקי נמי משום ^ילא תביא תועבה אל ביתך אלא הכא במאי עסקינן כגון שבישלו בעצי הקדש ואזהרתיה מהכא ^יואשריהם תשרפון באש ^ילא תעשון כן לה' אלהיכם: סימן שנבא"י שנ"ו: מתקוף לה רב הושעיא וליחשוב נמי ^יהזורע בנחל איתן ואזהרתיה מהכא ^יאשר לא יעבד בו ולא יזרע מתקוף לה רב חנניא וליחשוב נמי ^יהמוחק את השם בהליכתו ^יואזהרתיה מהכא ^יואבדתם את שמם וגו' ו)לא תעשון כן לה' אלהיכם מתקוף לה ר' אבהו וליחשוב נמי ^יהקוצץ את בהרתו ואזהרתיה מהכא ^יהשמור בגנע הצרעת מתקוף לה אביי וליחשוב נמי ^יהמזיח החושן מעל האפוד י'המסיר בדי ארון ואזהרתיה מהכא ^יו)לא יסורו ^יולא יזח החושן מתקוף לה רב אשי וליחשוב נמי ^יהחורש בעצי אשירה ואזהרתיה מהכא ולא ידבק בידך מאומה וגו' מתקוף לה רבינא וליחשוב נמי ^יהקוצץ אילנות טובות ואזהרתיה מהכא ^יכי ממנו תאכל ואתו לא תכרות א"ל רבי זעירא לרבי מני וליחשוב נמי כגון דאמר שבועה שלא אחרוש ביום טוב התם לא קא חלה שבועה מושבע ועומד מהר סיני הוא א"ל כגון דאמר שבועה שלא אחרוש בין בחול בין ביו"ט דמגו דחלה עליה שבועה בחול חלה עליה נמי ביו"ט ^ימידי ראיתיה בשאיילה לא קתני ולא ^יוהרי הקדש בבכור והרי גזיר בנזיר שמשון נזיר שמשון בר איטמזוי למתים הוא אלא האי תנא איסור כולל לית ליה אמר רבי הושעיא ^יהמרביע שור פסולי המוקדשים לוקה שנים אמר רבי יצחק ^יהמנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה שהרי גוף אחד הוא ושנא' ^יבמספר ארבעים מגין ^ישהוא סמוך לארבעים ר' יהודה אומר ארבעים שלימות הוא לוקה והיכן הוא לוקה את היתירה בין כתפיו ^יאין אומדין אותו אלא במכות ראויות להשתלש אמדוהו לקבל ארבעים ולוקה מקצת ואמדו

אלו הן הלוקין

משום הצערה. דלי הוה איהו מצעיר וחצירו מצטל הוו תרזויהו חייבין דמצעיר ומצטל אצות מלאכות אלמא מיחייב משום יו"ט שמים הצערה ובישול: ה"ג ואם איתא ב) להצערה לא לחייב דהא איחייב ליה משום מצטל: גיד הנשה של נבילה. דלוקה אף משום נבילה שאכל:

משום הבערה ואם איתא משום הבערה לא ^א מחייב דהא איחייב ליה משום בשולו אפיק הבערה ועייל גיד הנשה של נבילה והתני ר' חייא לוקה שתיים על אכילתו ושלש על בשולו ואי איתא שלש על אכילתו הוא חייב אלא אפיק הבערה ועייל עצי אשירה ואזהרתיה מהכא ^יולא ידבק בידך וגו' א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ולילקי נמי משום ^ילא תביא תועבה אל ביתך אלא הכא במאי עסקינן כגון שבישלו בעצי הקדש ואזהרתיה מהכא ^יואשריהם תשרפון באש ^ילא תעשון כן לה' אלהיכם: סימן שנבא"י שנ"ו: מתקוף לה רב הושעיא וליחשוב נמי ^יהזורע בנחל איתן ואזהרתיה מהכא ^יאשר לא יעבד בו ולא יזרע מתקוף לה רב חנניא וליחשוב נמי ^יהמוחק את השם בהליכתו ^יואזהרתיה מהכא ^יואבדתם את שמם וגו' ו)לא תעשון כן לה' אלהיכם מתקוף לה ר' אבהו וליחשוב נמי ^יהקוצץ את בהרתו ואזהרתיה מהכא ^יהשמור בגנע הצרעת מתקוף לה אביי וליחשוב נמי ^יהמזיח החושן מעל האפוד י'המסיר בדי ארון ואזהרתיה מהכא ^יו)לא יסורו ^יולא יזח החושן מתקוף לה רב אשי וליחשוב נמי ^יהחורש בעצי אשירה ואזהרתיה מהכא ולא ידבק בידך מאומה וגו' מתקוף לה רבינא וליחשוב נמי ^יהקוצץ אילנות טובות ואזהרתיה מהכא ^יכי ממנו תאכל ואתו לא תכרות א"ל רבי זעירא לרבי מני וליחשוב נמי כגון דאמר שבועה שלא אחרוש ביום טוב התם לא קא חלה שבועה מושבע

כב.

קא א מיי פיי מהלכות רוחם הלכה ט סג עשין עה:

קב ב ג מיי פיו מהל' יסודי המורה ה"א:

קב ד מיי פיי מהלכות טומאת זרעת ה"א:

קבז לאזין סג:

קב ה מיי פיו מהלכות כלי המקדש ה"י:

קיא ו מיי שס פ"ג הלכה יג:

קיב ז מיי פיו מהלכות ע"ז הלכה ז:

קיג ח מיי פיו מהלכות מלכים הלכה ח:

קיד ט י מיי פיו מהל' בלאים ה"א:

קכז כ מיי פיו מהלכות סנהדרין הלכה א

קכז לאזין קלח:

קכו ל מיי שס ה"ב:

תורה אור השלם

- ↑ ולא ידבק בידך מאומה: מן החרם למען ישוב יי מחזרין אפו ונתן לך רחמים ורחמך והדבק באשר נשבע לאבותיך: דברים יג יח
- ↑ ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כבודו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא: דברים ז כו
- ↑ ונתצתם את מוקבתם ושרבתם את מצבתם ואשריהם תשרפן באש ופסילי אלהיהם תגדען ואבדתם את שמם מן המקום ההוא:
- ↑ לא תעשון כן לך אלהיכם: דברים כ יד
- ↑ והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וצרפו שם את העגלה בנחל:
- ↑ השמר בגנע הצרעת לשמר מאד וְלַעֲשׂוֹת כְּכָל אֲשֶׁר יֹאמַר אֲחֶיכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כְּאֲשֶׁר צִוִּיתָם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת: דברים כח ח
- ↑ בטבעת הארץ יהיו הדברים לא יסרו מפניה: שמות כח טו
- ↑ וְיִרְכְּסוּ אֶת הַחֹשֶׁן מִטְּבַעְתּוֹ אֶל טַבַּעַת הָאֶפֶד בַּתִּיל תִּבְלַת לְהִיּוֹת עַל חֹשֶׁב הָאֶפֶד וְלֹא יָזַח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֶפֶד: שמות כח כח
- ↑ כִּי תַצּוּר אֶל עֵיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עֲלֶיהָ לְחַפְּשָׁהּ לֹא תִשְׁחִית אֶת עִצָּה לְגִדּוֹ עֲלֶיהָ גִּרְוֹן כִּי מִפְּנֵי תֹאכַל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרַת כִּי יִתֵּן אֶל עֵיר יָמִים רַבִּים כִּי טַבַּעַת הָאֶפֶד בִּי יִתֵּן: דברים כ ט
- ↑ וְהָיָה אִם בָּהֹת הָרָשָׁע וְהַפִּילוּ הַשֹּׁפֵט וְהַקְדִּיזוּ בְּדִי רִשְׁעוֹתוֹ בַּמִּסְפָּר: ארבעים יבגו לא יסוף פן יסוף להכותו על אלה מכה רבה וְנִקְלָה אַחִיד לַעֲיִיף: דברים כה ב-ג

1. ולא ידבק בידך מאומה: מן החרם למען ישוב יי מחזרין אפו ונתן לך רחמים ורחמך והדבק באשר נשבע לאבותיך: דברים יג יח

2. ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כבודו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא: דברים ז כו

3. ונתצתם את מוקבתם ושרבתם את מצבתם ואשריהם תשרפן באש ופסילי אלהיהם תגדען ואבדתם את שמם מן המקום ההוא:

4. לא תעשון כן לך אלהיכם: דברים כ יד

5. והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וצרפו שם את העגלה בנחל:

6. השמר בגנע הצרעת לשמר מאד וְלַעֲשׂוֹת כְּכָל אֲשֶׁר יֹאמַר אֲחֶיכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כְּאֲשֶׁר צִוִּיתָם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת:

7. בטבעת הארץ יהיו הדברים לא יסרו מפניה:

8. וירכסו את החשן מִטְּבַעְתּוֹ אֶל טַבַּעַת הָאֶפֶד בַּתִּיל תִּבְלַת לְהִיּוֹת עַל חֹשֶׁב הָאֶפֶד וְלֹא יָזַח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֶפֶד:

9. כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לחפששה לא תשחית את עצייה עליה גירון כי מפני תאכל ואתו לא תכרת כי יתן אל עיר ימים רבים כי טבאת האפד בִּי יתן:

10. והיה אם בהות הרשע והפילו השפט והקדו לפניו בדי רשעתו במספר: ארבעים יבגו לא יסוף פן יסוף להכותו על אלה מכה רבה וְנִקְלָה אַחִיד לַעֲיִיף:

דברים כה ב-ג

^[1] להסיר האיסור (שבועות כד): והרי הקדש. שבה ע"י מדר וכל גדרים יש להם שאלה (שם), ראויות להשתלש. כגון י"ח או כ"א או כ"ז, שהיו מכין אותו שמי ידות מאחוריו ואחת מלפניו ומקרא ילפינן לה (בכריתות יא),

כב:

עין משפט‏‏^{**?**}‏‏
נר מצוה

קיו א מיי פייז מה'ל סנהדרין הלי"צ סגנ לאוז קנט: קיה ב מיי שס הלכה ג ועי' ככ"מ: קיט ג ד מיי שס הל"ד וע"ש ככ"מ: קב ה מיי שס ספ"ז הלכה ח סגנ שס: **קבא** ו מיי שס הל"ע: **קבב** ז מיי שס הל"י: **קבג** ח מיי שס הל"ט: **קבד** ט מיי שס הל"א: **קבה** י מיי שס הל"ב: **קבו** כ מיי שס פייז הלכה ה:

תורה אור השלם

- ↑ וְאָמַר אֵלָיו מִה הַמְּבוֹרָה הָאֵלֶּה בֵּין יָדֶיךָ וְאָמַר אֲשֶׁר יִהְיֶה בֵּית מִאֲהָבִי: וְכִירָה יָד ו יָדָהּ אִם בֵּן הַבּוֹת הַרְשָׁע וְהַפִּילוּ הַשֹּׁפֵט וְהַכְּחוּ לְפָנָיו בְּדִי רִשְׁעוֹתָיו בְּמִקְפָּד: דְּבָרִים כה כ **אם** לֹא תִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַבְּתוּבִים בִּסְפָר מִזֶּה לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ: וְהַפְלֵא יָד אֶת מִכְתָּר וְאֶת מִכּוֹת וְרָצָה מִכּוֹת גְּדִלוֹת וְנִאֲמָנוֹת וְחָלָם רָעִים וְנִאֲמָם:
- ↑ דברים כח נח-נט
- ↑ ושמרתם את דברי התורה הזאת וְעִשְׂתֶּם אֹתָם לְמַעַן תִּשְׁכַּלּוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ:
- ↑ דברים כט ח וְהָיָא רַחוּם יִכְפַּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחָת וְהִרְבָּה לְהַשְׁבִּיב אַפּוֹ וְלֹא יַעֲרֹב כָּל חֲקָתָה: תהלים עח לח

לעזי רש"י ^{דשקושצער״א} ^{[דעשקושצער״א. להמיר תפר.}

לעזי רש"י

מוסף רש"י

מגין אחרינו מנני' דאמדוה ליומיה לקבל ארצעים והלכך אין פוטרין אותו אלא אם כן לקה דודאי יאז צו כח לקבל קצת מן המכות אמדוה לקבל ליום אז ליומים ודאי אין צו כח ואם חזרו צהם פטור מיד וכן קיבל ר' מנח"ע. ולא נהירא דמשום דאמדוה ליומיה אמאי ציריא לן שיהא צו כח לקבל קצת מן המכות הם אומדין שאין יכול ואנן אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקה אמרינן צמתימין ולא דמלקינן ליה לכתחלה. מ"ר: **במתני'** **עצירה שיש בה שני לאוין**. כגון חורש צשור וחמור וכלאים צכרס: **ואם לאו**. דלא אמדוה אומד אחד אלא ללאו אחד אמדוה תחלה לוקה ומתרפא: **גב' אמדוה לארצעים וחדא**. כל מה שאומדין עליו עד שלשים ותשע חשבינן משום חד לאו דכך הוא דינו למלקות ארצעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוא להו ארצעים ותרתי חשבינן אותן שלש אומד ללאו האחר ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוו להו ארצעים וחדא לוקה שלשים ותשע משום לאו אחד ומתרפא וחוזר ולוקה דמכות שאינן ראויות להשתלש לא מלקינן ליה: **במתני'** **על העמוד**. עץ אחד נעוץ צקרעק וגצוה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא כפוף ומוטה על אותו העמוד כאדם הנסמך על צריח דלת ותולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו צצירי העמוד: **חון**. שמש הקהל ^אולא שמעתי צו שום משמעות: **נפרמו**. דשקושצער"א צלע"ז קריעה של תפירה: **מאחריו**. של נידון: **כפולה אחת לשפיס**. ועוד רצועה אחרת כפולה לשמים היינו שמים רצועות שהן ארבע ^או ואותן השתי רצועות עולות ויורדות צה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות צאמצע הרצועה. ושל חמור לקיים צהן יצא מי שמכיר צבוס צעליו כו': ^איה **מכה**. וכשהוא מגביה ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רצי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רצי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה תוחצ ראש רצועה צנקצ כנגד מטה וחוזר ותוחצ צנקצ אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפה**. מקל שתלויה צה ארכה טפח ורצועה עצמה רחצה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך צששהוא מכה כלה ראשה של רצועה צפי כריסו צתחלת כריסו שהמכה עומד צצד המוכה ומכה אותו צרוחצ גצו הלכך אורכ הרצועה צרוחצ כל גצו עד מקום שמתחיל שס הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האצן נמונה לה לאחוריו אעפ"כ היה הוא משלחץ עצמו לצד לצו והיה מכה צרחצו: **שליש מלפניו**. על הצטן ושתי ידות מאחוריו. צגמרא מפרש טעמא: והקורא **קורא** אם לא **תשמור**. הא מיפשט פשיטא לן צדצי קריאה כדאמרן [צכריתות] (דף יא.). צקורת תהיה צקרייה תהא דלהכי קמני הכא והקורא: **אם מפס חסר ידו פטור**. דשליח צ"ד הוא ואמרן לעיל (ס.). יאל האצ המכה את צנו ושליח צ"ד: **הוסיף לו רצועה**. על האומד ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה צני אדם צעשר מקלות דאמרין צהנצרפין (סנהדרין דף עח.) כולן פטורין דהיא אוקימנא לה צגוסם צידי אדם: **נתקלקל כו'** פטור. דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גב' אין**

כב:

ואמדו שאין יכול לקבל פטור. דכיון דנתצוה צצית דין ולקה קצת סגי ליה צהכי אצל לא לקה אלא אמדוה לארצעים וחזרו ואמדו שאין יכול לקבל כולם לא מיפטר דאין ראשין לגרוע האומד אלא לוקה אחר זמן. והכי נמי אם אמדוה לשמונה עשר ומשלקה חזרו ואמדו שיכול עדיין לקבל ארצעים פטור משום דלקה אצל לא לקה ראשין להוסיף על אומד ראשון: **גב' כמה טפשאי שאר אינשי**. כמה שוטים הללו רוצ צני אדם: **ורמינהו אמדוה לקבל ארצעים וחזרו** ^א ואמדו שאין יכול פוטרין אוסו. אע"ג דלא לקה אלמא דלא שני צין לקה ללא לקה ור"נ צין שאמדוה לארצעים צין שאמדוה לשמונה עשרה לא עצדינן ליה אלא אומד ראשון וקשה צין מרישא וצין מסיפא: **הא דאמדוה ליומי'**. מתנימין צאמדוה ליומיה לקבל מ' או שמונה עשרה והלכך כי חזרו ואמדו צו ציוס שאין יכול לקבל אז יכול איגלאי מילתא דאומד שגהס לא היה כלום כיון דצו ציוס סתרו כל מה שאמדו שהרי זה לא נשמנה ולא הכחיש צשהות מועט מזה ויש לומר דהס טעו צאומד הלכך כי אמדו תחלה לארצעים וחזרו ואמדו צו ציוס שאין יכול לקבל אם לקה מקצתן פוטרין אותו שהרי נתצוה ואם לא לקה הרי הוא כמי שלא אמדוה כלל ועכשיו הוא דמעיינו צדיניה ואמרו אין יכול וממתינן לו עד שיצירא ויהיו אומדין אותו אומד הראוי לו וכן אמדו תחלה ל"ח וצו ציוס חזרו ואמדו שיכול לקבל ארצעים איגלאי מילתא דטעו צאומד ראשון ואינו כלום והלכך אם לקה כצד כל השמונה עשרה פוטרין אותו דכיון דיאז מצ"ד כצד ציוון צ"ד הוא להחזירו אצל לא לקה ראשין להוסיף על אומד ראשון דאינו כלום: **וצרייטא צראמדוה למחר או ליומא אחרא**. ליום אחר דההוא ודאי אומד גמור הוא שיפה עיינו שהיה יכול זה לקבל עד אותו יוס כך וכן מכות אלא נשמנה והכחיש הלכך כי אמדוה לארצעים עד יוס פלוני וכשהגיע יוס פלוני אמדו שאין יכול לקבל כולם אומד ראשון אומד גמור היה והואיל נשמנה ונתקלקל שאין יכול לקבל פטור אע"פ שלא לקה שהרי נתצוה צאותו אומד וכי אמדוה נמי לשמונה עשרה עד יוס פלוני וכשהגיע יוס פלוני אמדו שיכול לקבל ארצעים אין לוקה אלא אומד ראשון דאומד גמור היה כך נראה לרצי.

וכו': לקה אין לא לקה לא ורמינהו אמדוה לקבל ארבעים וחזרו ^א ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוה לקבל שמונה עשרה וחזרו ואמדוה שיכול לקבל ארבעים פטור אמר רב ששת לא קשיא יאה דאמדוה ליומי הא דאמדוה למחר וליומא אחרא: **במתני'** **עבר עבירה שיש בה שני לאוין** אמדוה אומד אחד לוקה ופטור ואם לאו לוקה ומתרפא וחוזר ולוקה: **גב' והתניא אין אומדין אומד אחד לשני לאוין אמר רב ששת לא קשיא יאה דאמדוהו לארבעים וחדא הא דאמדוהו לארבעים ותרתי: **במתני'** **היציד מלקין אותו כופה שתי ידיו על העמוד הילך והילך וחון הכנסת** ^א אוחו בבגדיו אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבו והאבן נתונה מאחוריו חון הכנסת עומד עליו ורצועה בידו של עגל כפולה ^א אחד לשנים ושנים לארבעה ושתי רצועות של ^אחמור עולות ויורדות בה ידה טפח ורחבה טפח וראשה מגעת על פי כריסו יומכה אותו שליש מלפניו ושתי ידות מלאחריו ויאינו מכה אותו לא עומד ולא יושב אלא מוטה שנאמר ^אוהפילו השופט ^אוהמכה מכה בידו אחת בכל כחו ^אוהקורא קורא ^אאם לא תשמור לעשות וגו' והפלא ה' את מכותך ואת מכות וגו' וחוזר לתחלת המקרא [א] ^אושמרתם את דברי הברית הזאת וגו' וחותרם ^אוהוא רחום יכפר עון וגו' וחוזר לתחלת המקרא ^אוואם ימת תחת ידו פטור ^אהוסיף לו עוד רצועה אחת ומת הרי זה גולה על ידו ינתקלקל בין בריעי בין במים פטור רבי יהודה אומר האיש בריעי והאשה במים: **גב'****

לישנא אחרינו מנני' דאמדוה ליומיה לקבל ארצעים והלכך אין פוטרין אותו אלא אם כן לקה דודאי יאז צו כח לקבל קצת מן המכות אמדוה לקבל ליום אז ליומים ודאי אין צו כח ואם חזרו צהם פטור מיד וכן קיבל ר' מנח"ע. ולא נהירא דמשום דאמדוה ליומיה אמאי ציריא לן שיהא צו כח לקבל קצת מן המכות הם אומדין שאין יכול ואנן אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקה אמרינן צמתימין ולא דמלקינן ליה לכתחלה. מ"ר: **במתני'** **עצירה שיש בה שני לאוין**. כגון חורש צשור וחמור וכלאים צכרס: **ואם לאו**. דלא אמדוה אומד אחד אלא ללאו אחד אמדוה תחלה לוקה ומתרפא: **גב' אמדוה לארצעים וחדא**. כל מה שאומדין עליו עד שלשים ותשע חשבינן משום חד לאו דכך הוא דינו למלקות ארצעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוא להו ארצעים ותרתי חשבינן אותן שלש אומד ללאו האחר ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוו להו ארצעים וחדא לוקה שלשים ותשע משום לאו אחד ומתרפא וחוזר ולוקה דמכות שאינן ראויות להשתלש לא מלקינן ליה: **במתני'** **על העמוד**. עץ אחד נעוץ צקרעק וגצוה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא כפוף ומוטה על אותו העמוד כאדם הנסמך על צריח דלת ותולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו צצירי העמוד: **חון**. שמש הקהל ^אולא שמעתי צו שום משמעות: **נפרמו**. דשקושצער"א צלע"ז קריעה של תפירה: **מאחריו**. של נידון: **כפולה אחת לשפיס**. ועוד רצועה אחרת כפולה לשמים היינו שמים רצועות שהן ארבע ^או ואותן השתי רצועות עולות ויורדות צה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות צאמצע הרצועה. ושל חמור לקיים צהן יצא מי שמכיר צבוס צעליו כו': ^איה **מכה**. וכשהוא מגביה ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רצי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רצי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה תוחצ ראש רצועה צנקצ כנגד מטה וחוזר ותוחצ צנקצ אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפה**. מקל שתלויה צה ארכה טפח ורצועה עצמה רחצה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך צששהוא מכה כלה ראשה של רצועה צפי כריסו צתחלת כריסו שהמכה עומד צצד המוכה ומכה אותו צרוחצ גצו הלכך אורכ הרצועה צרוחצ כל גצו עד מקום שמתחיל שס הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האצן נמונה לה לאחוריו אעפ"כ היה הוא משלחץ עצמו לצד לצו והיה מכה צרחצו: **שליש מלפניו**. על הצטן ושתי ידות מאחוריו. צגמרא מפרש טעמא: והקורא **קורא** אם לא **תשמור**. הא מיפשט פשיטא לן צדצי קריאה כדאמרן [צכריתות] (דף יא.). צקורת תהיה צקרייה תהא דלהכי קמני הכא והקורא: **אם מפס חסר ידו פטור**. דשליח צ"ד הוא ואמרן לעיל (ס.). יאל האצ המכה את צנו ושליח צ"ד: **הוסיף לו רצועה**. על האומד ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה צני אדם צעשר מקלות דאמרין צהנצרפין (סנהדרין דף עח.) כולן פטורין דהיא אוקימנא לה צגוסם צידי אדם: **נתקלקל כו'** פטור. דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גב'**

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

ואמדו שאין יכול לקבל פטור. דכיון דנתצוה צצית דין ולקה קצת סגי ליה צהכי אצל לא לקה אלא אמדוה לארצעים וחזרו ואמדו שאין יכול לקבל כולם לא מיפטר דאין ראשין לגרוע האומד אלא לוקה אחר זמן. והכי נמי אם אמדוה לשמונה עשר ומשלקה חזרו ואמדו שיכול עדיין לקבל ארצעים פטור משום דלקה אצל לא לקה ראשין להוסיף על אומד ראשון: **גב' כמה טפשאי שאר אינשי**. כמה שוטים הללו רוצ צני אדם: **ורמינהו אמדוה לקבל ארצעים וחזרו** ^א ואמדו שאין יכול פוטרין אוסו. אע"ג דלא לקה אלמא דלא שני צין לקה ללא לקה ור"נ צין שאמדוה לארצעים צין שאמדוה לשמונה עשרה לא עצדינן ליה אלא אומד ראשון וקשה צין מרישא וצין מסיפא: **הא דאמדוה ליומי'**. מתנימין צאמדוה ליומיה לקבל מ' או שמונה עשרה והלכך כי חזרו ואמדו צו ציוס שאין יכול לקבל אז יכול איגלאי מילתא דאומד שגהס לא היה כלום כיון דצו ציוס סתרו כל מה שאמדו שהרי זה לא נשמנה ולא הכחיש צשהות מועט מזה ויש לומר דהס טעו צאומד הלכך כי אמדו תחלה לארצעים וחזרו ואמדו צו ציוס שאין יכול לקבל אם לקה מקצתן פוטרין אותו שהרי נתצוה ואם לא לקה הרי הוא כמי שלא אמדוה כלל ועכשיו הוא דמעיינו צדיניה ואמרו אין יכול וממתינן לו עד שיצירא ויהיו אומדין אותו אומד הראוי לו וכן אמדו תחלה ל"ח וצו ציוס חזרו ואמדו שיכול לקבל ארצעים איגלאי מילתא דטעו צאומד ראשון ואינו כלום והלכך אם לקה כצד כל השמונה עשרה פוטרין אותו דכיון דיאז מצ"ד כצד ציוון צ"ד הוא להחזירו אצל לא לקה ראשין להוסיף על אומד ראשון דאינו כלום: **וצרייטא צראמדוה למחר או ליומא אחרא**. ליום אחר דההוא ודאי אומד גמור הוא שיפה עיינו שהיה יכול זה לקבל עד אותו יוס כך וכן מכות אלא נשמנה והכחיש הלכך כי אמדוה לארצעים עד יוס פלוני וכשהגיע יוס פלוני אמדו שאין יכול לקבל כולם אומד ראשון אומד גמור היה והואיל נשמנה ונתקלקל שאין יכול לקבל פטור אע"פ שלא לקה שהרי נתצוה צאותו אומד וכי אמדוה נמי לשמונה עשרה עד יוס פלוני וכשהגיע יוס פלוני אמדו שיכול לקבל ארצעים אין לוקה אלא אומד ראשון דאומד גמור היה כך נראה לרצי.

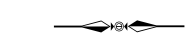
וכו': לקה אין לא לקה לא ורמינהו אמדוה לקבל ארבעים וחזרו ^א ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוה לקבל שמונה עשרה וחזרו ואמדו שיכול לקבל ארבעים פטור אמר רב ששת לא קשיא יאה דאמדוה ליומי הא דאמדוה למחר וליומא אחרא: **במתני'** **עבר עבירה שיש בה שני לאוין** אמדוה אומד אחד לוקה ופטור ואם לאו לוקה ומתרפא וחוזר ולוקה: **גב' והתניא אין אומדין אומד אחד לשני לאוין אמר רב ששת לא קשיא יאה דאמדוהו לארבעים וחדא הא דאמדוהו לארבעים ותרתי: **במתני'** **היציד מלקין אותו כופה שתי ידיו על העמוד הילך והילך וחון הכנסת** ^א אוחו בבגדיו אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבו והאבן נתונה מאחוריו חון הכנסת עומד עליו ורצועה בידו של עגל כפולה ^א אחד לשנים ושנים לארבעה ושתי רצועות של ^אחמור עולות ויורדות בה ידה טפח ורחבה טפח וראשה מגעת על פי כריסו יומכה אותו שליש מלפניו ושתי ידות מלאחריו ויאינו מכה אותו לא עומד ולא יושב אלא מוטה שנאמר ^אוהפילו השופט ^אוהמכה מכה בידו אחת בכל כחו ^אוהקורא קורא ^אאם לא תשמור לעשות וגו' והפלא ה' את מכותך ואת מכות וגו' וחוזר לתחלת המקרא [א] ^אושמרתם את דברי הברית הזאת וגו' וחותרם ^אוהוא רחום יכפר עון וגו' וחוזר לתחלת המקרא ^אוואם ימת תחת ידו פטור ^אהוסיף לו עוד רצועה אחת ומת הרי זה גולה על ידו ינתקלקל בין בריעי בין במים פטור רבי יהודה אומר האיש בריעי והאשה במים: **גב'****

לישנא אחרינו מנני' דאמדוה ליומיה לקבל ארצעים והלכך אין פוטרין אותו אלא אם כן לקה דודאי יאז צו כח לקבל קצת מן המכות אמדוה לקבל ליום אז ליומים ודאי אין צו כח ואם חזרו צהם פטור מיד וכן קיבל ר' מנח"ע. ולא נהירא דמשום דאמדוה ליומיה אמאי ציריא לן שיהא צו כח לקבל קצת מן המכות הם אומדין שאין יכול ואנן אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקה אמרינן צמתימין ולא דמלקינן ליה לכתחלה. מ"ר: **במתני'** **עצירה שיש בה שני לאוין**. כגון חורש צשור וחמור וכלאים צכרס: **ואם לאו**. דלא אמדוה אומד אחד אלא ללאו אחד אמדוה תחלה לוקה ומתרפא: **גב' אמדוה לארצעים וחדא**. כל מה שאומדין עליו עד שלשים ותשע חשבינן משום חד לאו דכך הוא דינו למלקות ארצעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוא להו ארצעים ותרתי חשבינן אותן שלש אומד ללאו האחר ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוו להו ארצעים וחדא לוקה שלשים ותשע משום לאו אחד ומתרפא וחוזר ולוקה דמכות שאינן ראויות להשתלש לא מלקינן ליה: **במתני'** **על העמוד**. עץ אחד נעוץ צקרעק וגצוה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא כפוף ומוטה על אותו העמוד כאדם הנסמך על צריח דלת ותולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו צצירי העמוד: **חון**. שמש הקהל ^אולא שמעתי צו שום משמעות: **נפרמו**. דשקושצער"א צלע"ז קריעה של תפירה: **מאחריו**. של נידון: **כפולה אחת לשפיס**. ועוד רצועה אחרת כפולה לשמים היינו שמים רצועות שהן ארבע ^או ואותן השתי רצועות עולות ויורדות צה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות צאמצע הרצועה. ושל חמור לקיים צהן יצא מי שמכיר צבוס צעליו כו': ^איה **מכה**. וכשהוא מגביה ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רצי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רצי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה תוחצ ראש רצועה צנקצ כנגד מטה וחוזר ותוחצ צנקצ אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפה**. מקל שתלויה צה ארכה טפח ורצועה עצמה רחצה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך צששהוא מכה כלה ראשה של רצועה צפי כריסו צתחלת כריסו שהמכה עומד צצד המוכה ומכה אותו צרוחצ גצו הלכך אורכ הרצועה צרוחצ כל גצו עד מקום שמתחיל שס הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האצן נמונה לה לאחוריו אעפ"כ היה הוא משלחץ עצמו לצד לצו והיה מכה צרחצו: **שליש מלפניו**. על הצטן ושתי ידות מאחוריו. צגמרא מפרש טעמא: והקורא **קורא** אם לא **תשמור**. הא מיפשט פשיטא לן צדצי קריאה כדאמרן [צכריתות] (דף יא.). צקורת תהיה צקרייה תהא דלהכי קמני הכא והקורא: **אם מפס חסר ידו פטור**. דשליח צ"ד הוא ואמרן לעיל (ס.). יאל האצ המכה את צנו ושליח צ"ד: **הוסיף לו רצועה**. על האומד ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה צני אדם צעשר מקלות דאמרין צהנצרפין (סנהדרין דף עח.) כולן פטורין דהיא אוקימנא לה צגוסם צידי אדם: **נתקלקל כו'** פטור. דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גב'**

אין

מסורת הש"ס

א) קדושין לג: [ע"ש].
ב) גי'ל ובר' בין כתפין].
ג) [משום דכתיב צו ונקלה מזה לנוולו כ"כ מוס' סוטה ס. ד"ה והסהלן].
ד) [נמנה דליתמר לקמן כג. פסקא ושותי רצועות תנא של חמור מוכח דנמשה לא תנא של חמור וכן נמשה שנמשיות ליתא והכי אית' ושותי רצועות עולות וכו'].
ה) ב"ק פד., א) שס לב: א) ורש"ל אומר שהוא לשון חוזה פירוש רואה צרכי העיר.
ו) הד"ה רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) גב' וחזרו ואמדוהו ואמדו שאין יכול לקבל:
(ב) שם נמשה כפולה אחת לשנים ושתיים לארבע ושתי:
(ג) רש"י ד"ה ורמינהו וכו' וחזרו ואמדוהו ואמדו אינו יכול וכו' דלא שני לן צין לקה ללא לקה דהא הבא צין שאמדוהו לצ"ל ומיכת נמי נמחק:
(ד) ד"ה כפולה וכו' שהן ארבע ועוד שתי רצועות לצ"ל ומיכת ואותן נמחק:
(ה) תוס' ד"ה הא דאמדוה ליומיה פ"י צו ציוס וכו' שלא יוכל אז לקבל קאמריה מתנימין דלוקה אי לא לך דאזלינן בתר אומד הראשון וכו' וכן צדינא דסיפא אמדוהו וכו' בתר השני ולוקה אם לא לקה ככ כל ה"ח דארמד ראשון היה טעות ואזלינן בתר בתרא ונבייטא דאמדוהו לאומד אחרון למחר אזלינן בתר הראשון ופטור מללקות ארבעים הס"ד וכל"ל ועל פיעוט בתר אומד הראשון וממין לו י"צ כיון שלא הגיע להשפעת לא הוי הכמסה והלכך אזלינן בתר אומד הראשון כיון שלא הכחיש וממין לו עד שיצירא נלומר עד שיצירא ביומר וילקה כוי [ואכל אמדוהו] למחר תלינן שמה הכחש ואזלינן אחר האחרון וכן צדינא דסיפא צשאמדוהו [ל"ח וכו ציוס אמדוהו לקבל כולם אזלינן בתר השני ונבייטא צשאמדוהו למחר] תלינן דאומד הראשון לא היה צעעות ואזלינן בתריה ולוקה י"ח וד"ס צדינא דרישא נמי צאמדוהו לקבל כולם וכו ציוס אמדוהו שלא יוכל לקבל [ימא דאומדן הראשון היה טעות וינל בתר השני וי"ל דכיון דאומד שני שלא יוכל אז צו ציוס לקבל ארבעים אומדין אותו כך [שאומד ראשון היה] צשחמזן ביומר וא"כ אומד הראשון אינו טעות:

הגהות הגר"א

[א] במשנה (ושמרתם את כו' עד לתחלת המקרא) מח"מ (וכן ליתא צירושלמי ועי' רש"א וצהנרי"א א"ח ס"פ טר"ו):

מסורת הש"ס

(א) ויבמות ד, ט, ז. פסחים קי"ח, א' ג"א דתיתי מרזיא (ו)כ"א בערוך ערך ד' ח"א, (ד) כריתות יא. ז"ק לב, (ס) (תוספ' פ"ד), (י) שנועות כח, (י) 'ותוספ' פ"ד, (ח) רש"א אין מלקין, (ט) י"א שנקלה, (י') (מגילה י:י, ט) (שמות כג) ט' [ע"י יד:], (ח) (כי תלאה בה ג] ט' [ג"ל בבל בחרו מו"טע, (ס) דברים כה.

	
הגהות הב"ח	
(א) גב' (מ"ט) מוט נקלה) תל"מ וי"ב ס"א אין זה: (ב) שם מ"ר אמדוהי לכשילקה יקלה פוטרין ובי' מנ"ד יקלה מלקין ובי' ולא שיקלה כבר כנ"ד: (ג) תוס' ד"ה שניהם שוין בדיעי ומיהו:	
 	

הגהות הגר"א
[א] גב' לא יוסיף. נמחק וי"ב על אלה (וכ"ה בספריו): **[ב]** [רש"י ד"ה אין לי כי "לא" צ"ל יס"ו]: **[ג]** שם לא יוסיף. צ"ל על אלה:

	
מוסף רש"י	
שאין חוסמין אומה. אין סותמין טעמיה לכותה להמיינם לו. אלא כוין אותו ומלן. חוסמין ליטנא דקרא נקט, דליף לה מלא תחסוס (יבמות ד.). כל המבזה את המועדים. שטשה מלאכה בחולו של מועד, דכתיב את מה הנאות תשמור, ונפקא לן במסכת חגיגה (י"ח) איסור מלאכה בחולו של מועד (רשב"ם פסחים קי"ח). המקביל לשון הרע. שמקבל ומאמין על חבירו, אפי"ג דלקבוליה לא מיבעי ליה, למוטע ליה מיבעי דמפרש במסכת נדה (סא) רשב"ם שם). קרי ביה גמי לא נשאיא. נראה צעירי דלא גרסין ליה. דכ"הו משמע מלא תשא, שכנסמפר או מעיד הכי טעם צפוי שמע שוא (שם). התם רץ. ונמטה במטסה זו ואיכא ונקלה אחיך כיון שנקלה הכי הוא אחיך (שבוטות כח). כל חייבי כריתות שלקין. שהמיו בהן עדים על לאו שעמו כרת ולקו כנ"ד. נפטרין ידי כריתתם. שז' אין כ"ד של מעלה נפרעין (תג"ה ד:).	

אין חוסמין. אין מגערין זה שלא תאמר אי אפשר צו: **אם המועדות**. חולו של מועד: **הג המלוט** **ששומר**. מפרש בחגיגה (דף י"ח). אם בראשון ובשביעי הכי כבר אמור הא לא בלא להזהיר אלא על חולו של מועד שאסור צעשיית מלאכה: **אל תשא ידך עם רשע להיות עד חמס** (י"ט מעיד עדות שקר: **אנפקא**. כמו מיצק אציק ט': **במספר**. שתי רשעיות מאחריו: **אפילו יסירי כה ואפילו חסירי מדע**. דאין להקפיד בכך: **אי אמרם בשלמא דאפילו חסירי מדע**.

יכולין להעמיד בהן היינו דליתטריך כו' למזרו: **מכה מועטת**. כגון שאמדוהו לפחות מכה כסדור אחד: **אין לי אלא מכה רבה כו'**. רשא דברייתא הכי איתא בסיפרי(ט) אין לי אלא בזמן שמוסיפין על מנין ארבעים על כל אומד ואומד שאמדוהו בית דין מנין ת"ל [א] לא יוסיף מכל מקום מכה רבה אין לי אלא מכה רבה כו' אין לי דמיז על לא יוסיף אלא בזמן שהכה מכות הרבה על האומד מכות מועטות אפילו שתי מכות או אחת מנין דאסור להוסיף ת"ל לא יוסיף [ג] לא יוסיף להכותו על אלה על מנין האומד: **שהוא מכה רבה**. שניתן להכותו ט' בעל כורחו. כן נראה לרבי ובגשון אחר קיבל רבי: **ה"ג ת"ר** אחד האיש ואחד האשה צריעי ולא במים דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר האיש צריעי והאשה במים וחכמים אומרים אחד האיש ואחד האשה צין צריעי צין במים והתניא רבי יהודה אומר אחד האיש ואחד האשה צריעי אמר רבי ילחק הא דקאמר רבי יהודה אחד האיש ואחד האשה צריעי הכי קאמר שניהם שוין צריעי. דמשנתקללו צריעי פטורין אצל במים איכא פלוגתא: **קלא**. נתקלקל צריעי. וליטנא דקרא נקט ונקלה(ט) לשון זלוזל: **צין בראשונה צין בשניה**. צין קודם שהכה כלל צין לאחר שהכה והיינו ראשונה הגצהה ראשונה שמגביה ידו להכות אם נתקלקל באותה הגצהה מחמת פחד או שנתקלקל בהגצהה שניה דהיינו לאחר שהכה: **פוטרין אותו**. דנקלה קרינא ציה דהא קלה: **נפסקה הרלועה**. אם בהגצהה שניה נפסקה פוטרין אותו דהא נקלה באותה הכאה שהכה ואם קודם שהכה נפסקה כשהרים ידו להכות אין זו קלה: **לכשילקה קלה**. פירושו לכשילקה יקלה שאמדוהו שאם ילקוהו מיד יתקלקל צריעי פוטרים דפן יוסיף ונקלה כמיז דאין נותנין לו מכה שיקלה עליה מיד כך שמעתי אצל אמדוהו שלא יתקלקל עד לאחר המלקות מלקין אותו: **קלה תחלה**. קודם שקיבל שום הכאה מלקין אותו אחרי כן: **בתנ"י על אחת כמה וכמה**

שסנהן לו נפשו. דמדה טובה מרובה ממדת פורענות אחד מחמש מאות דצמדת פורענות כתיב (שמות כ) פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים ובמדה טובה כתיב (שם) עושה חסד לאלפים ומתרגמין לאלפין דרי ארבעה דורות כנגד אלפים דורות היינו אחד מחמש מאות. מיעוט לאלפים אינו פחות משני אלפים וכל שכן אם כפשוטו דמשמע אלפים עד סוף כל הדורות: **דנסיב**. אחר כל העריות ונכרתו הנפשות העושות הרי חייב כרת על הנכשל בהן ונתן חיים למועז וצדל מהם דכתיב קודם העריות ושמרתם את חוקותי ואת משפטי וגו':

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

רבי יהודה אומר (בעיני יתירי כח ו) חסירי מדע. נ"ל דפליג אמנא קמא דאמר אין מעמידין כלל חסירי מדע דאין מדקדקין בדבר דבהא טעמא דגמרא אין נכון לכאורה לומר דלרבי יהודה מעמידין דוקא חסירי מדע:

שניהם שוין א). ומיהו אשה אף במים: **קלָה**. כל הנתקלקל צריעי איש ואשה משהגביה הרלועה להלקותו בראשונה או בשניה פוטרין אותו ואין מכין אותו כלל אצל נפסקה דוקא כי נפסקה בשניה שלקה אחת ולא שנפסקה בראשון קודם שלקה כלל:

גב' (א) מ"ט משום נקלה אמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מנין לרצועה שהיא של עגל דכתיב יֶאֱרָבְעִים יִכְנוּ וּסְמִךְ לִיה ‏¹ לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ ‏² ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מִנֵּין לִיבְמָה שְׁנַפְלָה לִפְנֵי מוֹכֵה שַׁחִין שְׁאִין חוֹסְמִין אוֹתָהּ דְּכִתִּיב לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ וּסְמִךְ לִיה ‏³ כי ישבו אחים יחדו וגו' ואמר רַב שֶׁשֶׁת מִשּׁוּם ר' אֲלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה כֹּל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדִים כִּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹ"ם דְּכִתִּיב יֶאֱלֹהִי מַסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ וּסְמִךְ לִיה ‏⁵ את חג המצות תשמור ואמר רב ששת משום ר' אלעזר בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר ראוי להשליכו לכלבים דכתיב לְכַלְבִּים תְּשַׁלְּכֹנָה אוֹתוֹ וּסְמִךְ לִיה ‏⁷ לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שׁוֹא וְגו' ‏ קרי ביה גמי לא תשיא: ושתי רצועות וכו': תנא ישל חמור כדדריש ההוא גלילאא עליה דרב חסדא יֵדַע שׁוֹר קוֹנְהוּ וְחִמּוֹר אַבּוּם בַּעֲלִיו יִשְׂרָאֵל לֹא יֵדַע וְגו' ‏ אמר הקב"ה יבא מי שמכיר אבום בעליו ויפרע ממי שאינו מכיר אבום בעליו: ידה טפח וכו': אמר אביי שמע מינה כל חד וחד לפום גביה עבדינן ליה אמר ליה רבא אם כן נפיש להו רצועות טובא אלא אמר רבא אבקתא אית ליה כי בעי מיקטר ביה כי בעי מרפה בה: מלקין אותו וכו': מנא הני מילי אמר רב כהנא דאמר קרא וְהַפִּילוּ הַשּׁוֹפֵט וְהַכְּהוּ לִפְנֵיו כְּדִי רִשְׁעוֹתָו בַּמִּסְפָּר רִשְׁעָה אַחַת מִלִּפְנֵיו שְׁתֵּי רִשְׁעִית מֵאַחֲרָיו: אִין מִלְּקִין אוֹתוֹ וכו': ‏ אמר רב חסדא אמר רבי יוחנן מנין לרצועה שהיא מוכפלת שנאמר והפילו והא מיבעי ליה לגופיה א"כ לכתוב קרא ויחיה מאי הפילו ש"מ תרתי: המכה מכה בידו: תנו רבנן יאין מעמידין חונין אלא חסירי כח ויתירי מדע רבי יהודה אומר אפילו חסירי מדע ויתירי כח אמרת חסירי מדע היינו דצריך לאזהורי אלא אי אמרת יתירי מדע מי צריך לאזהורי ורבנן אין מוזרזין אלא למזוז תנא כִּי־בִשְׁהוּא מַגְבִּיָּה בִשְׁתֵּי יָדָיו וּכְשֶׁהוּא מַכָּה מַכָּה בִידּוֹ אַחַת כִּי הֵיכִי ‏² דליתא מדידיה: והקורא קורא כו': תנו רבנן וְהַגְדוּל שֶׁבִּדְיֵינָן קוֹרֵא הַשְּׁנֵי מוֹנֵה וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר הַכְּהוּ בּוֹמֵן שִׁמְכָה מְרֻבָּה מֵאַרְיֵךְ בּוֹמֵן שִׁמְכָה מוֹעֲטַת מְקַצֵּר וְהָאֵן תֵּנֵן חוֹזֵר לַתַּחֲלַת הַמִּקְרָא ‏⁸ ימצוה לצמצם ואי לא צמצם חוזר לתחלת המקרא תנו רבנן מכה רבה אין לי אלא מכה רבה מכה מועטת מנין ת"ל [א] לא יוסיף אם כן מה תלמוד לומר מכה רבה לימד על הראשונות שהן מכה רבה: נתקלקל וכו': תנו רבנן אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בְּרִיעִי וְלֹא בָּמִים דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָאִישׁ בְּרִיעִי וְהָאִשָּׁה בָּמִים וְחֹכ"א אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בִּין בְּרִיעִי בִּין בָּמִים וְהַתְּנִיא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בְּרִיעִי אִמֵּר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק שְׁנֵיהֶם שׁוִין בְּרִיעִי אִמֵּר שְׁמוּאֵל כִּפְתּוּהוּ ה"רץ מִבֵּית דִּין פְּטוֹר מִיתִיבִי ‏² קלה בין בראשונה בין בשניה פוטרין אותו נפסקה רצועה בשניה פוטרין אותו בראשונה אין פוטרין אותו אמאי להוי כרץ התם רץ הכא לא רץ ת"ר ר"ע אֲמַדוּהוּ לְכַשְׁיִלְקָה ‏⁹ קלה פּוֹטְרִין אוֹתוֹ לְכַשְׁיָצֵא מִבֵּית דִּין קֵלָה מִלְּקִין אוֹתוֹ וְלֹא עוֹד אֵלֹא אִפִּילוּ קֵלָה בַּתַּחֲלָה מִלְּקִין אוֹתוֹ שְׁנֵאמַר ‏¹⁰ והכהו [וגו'] ונקלה ולא שֶׁלֹּקָה כֹּכֵר בְּבֵית דִּין: מַתְּנִי' כֹּכֵל חִיבִי כְּרִיתוֹת שִׁלְקוּ נִפְטְרוּ יְדֵי כְּרִיתָתָם שְׁנֵאמַר יִנְקֵלָה אַחִיךְ לַעֲיִנְךְ כִּשְׁלֵקָה הָרִי הוּא כְּאַחִיךְ דְּבָרֵי רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל וְאִמֵּר רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל מָה אִם הָעוֹבֵר עֲבִירָה אַחַת נוֹטֵל נִפְשׁוֹ עָלֶיהָ הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁתַּנַּתֵּן לוֹ נִפְשׁוֹ ר"ש אוֹמֵר מִמְּקוֹמוֹ הוּא לֹמֵד שְׁנֵאמַר יִנְכַּרְתּוּ הַנִּפְשׁוֹת הָעוֹשׂוֹת וְגו' ‏ ואומר אשר

רבי יהודה אומר (בעיני יתירי כח ו) חסירי מדע. נ"ל דפליג אמנא קמא דאמר אין מעמידין כלל חסירי מדע דאין מדקדקין בדבר דבהא טעמא דגמרא אין נכון לכאורה לומר דלרבי יהודה מעמידין דוקא חסירי מדע:

שניהם שוין א). ומיהו אשה אף במים: **קלָה**. כל הנתקלקל צריעי איש ואשה משהגביה הרלועה להלקותו בראשונה או בשניה פוטרין אותו ואין מכין אותו כלל אצל נפסקה דוקא כי נפסקה בשניה שלקה אחת ולא שנפסקה בראשון קודם שלקה כלל:

גב' (א) מ"ט משום נקלה אמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מנין לרצועה שהיא של עגל דכתיב יֶאֱרָבְעִים יִכְנוּ וּסְמִךְ לִיה ‏¹ לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ ‏² ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מִנֵּין לִיבְמָה שְׁנַפְלָה לִפְנֵי מוֹכֵה שַׁחִין שְׁאִין חוֹסְמִין אוֹתָהּ דְּכִתִּיב לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ וּסְמִךְ לִיה ‏³ כי ישבו אחים יחדו וגו' ואמר רַב שֶׁשֶׁת מִשּׁוּם ר' אֲלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה כֹּל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדִים כִּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹ"ם דְּכִתִּיב יֶאֱלֹהִי מַסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ וּסְמִךְ לִיה ‏⁵ את חג המצות תשמור ואמר רב ששת משום ר' אלעזר בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר ראוי להשליכו לכלבים דכתיב לְכַלְבִּים תְּשַׁלְּכֹנָה אוֹתוֹ וּסְמִךְ לִיה ‏⁷ לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שׁוֹא וְגו' ‏ קרי ביה גמי לא תשיא: ושתי רצועות וכו': תנא ישל חמור כדדריש ההוא גלילאא עליה דרב חסדא יֵדַע שׁוֹר קוֹנְהוּ וְחִמּוֹר אַבּוּם בַּעֲלִיו יִשְׂרָאֵל לֹא יֵדַע וְגו' ‏ אמר הקב"ה יבא מי שמכיר אבום בעליו ויפרע ממי שאינו מכיר אבום בעליו: ידה טפח וכו': אמר אביי שמע מינה כל חד וחד לפום גביה עבדינן ליה אמר ליה רבא אם כן נפיש להו רצועות טובא אלא אמר רבא אבקתא אית ליה כי בעי מיקטר ביה כי בעי מרפה בה: מלקין אותו וכו': מנא הני מילי אמר רב כהנא דאמר קרא וְהַפִּילוּ הַשּׁוֹפֵט וְהַכְּהוּ לִפְנֵיו כְּדִי רִשְׁעוֹתָו בַּמִּסְפָּר רִשְׁעָה אַחַת מִלִּפְנֵיו שְׁתֵּי רִשְׁעִית מֵאַחֲרָיו: אִין מִלְּקִין אוֹתוֹ וכו': ‏ אמר רב חסדא אמר רבי יוחנן מנין לרצועה שהיא מוכפלת שנאמר והפילו והא מיבעי ליה לגופיה א"כ לכתוב קרא ויחיה מאי הפילו ש"מ תרתי: המכה מכה בידו: תנו רבנן יאין מעמידין חונין אלא חסירי כח ויתירי מדע רבי יהודה אומר אפילו חסירי מדע ויתירי כח אמרת חסירי מדע היינו דצריך לאזהורי אלא אי אמרת יתירי מדע מי צריך לאזהורי ורבנן אין מוזרזין אלא למזוז תנא כִּי־בִשְׁהוּא מַגְבִּיָּה בִשְׁתֵּי יָדָיו וּכְשֶׁהוּא מַכָּה מַכָּה בִידּוֹ אַחַת כִּי הֵיכִי ‏² דליתא מדידיה: והקורא קורא כו': תנו רבנן וְהַגְדוּל שֶׁבִּדְיֵינָן קוֹרֵא הַשְּׁנֵי מוֹנֵה וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר הַכְּהוּ בּוֹמֵן שִׁמְכָה מְרֻבָּה מֵאַרְיֵךְ בּוֹמֵן שִׁמְכָה מוֹעֲטַת מְקַצֵּר וְהָאֵן תֵּנֵן חוֹזֵר לַתַּחֲלַת הַמִּקְרָא ‏⁸ ימצוה לצמצם ואי לא צמצם חוזר לתחלת המקרא תנו רבנן מכה רבה אין לי אלא מכה רבה מכה מועטת מנין ת"ל [א] לא יוסיף אם כן מה תלמוד לומר מכה רבה לימד על הראשונות שהן מכה רבה: נתקלקל וכו': תנו רבנן אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בְּרִיעִי וְלֹא בָּמִים דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָאִישׁ בְּרִיעִי וְהָאִשָּׁה בָּמִים וְחֹכ"א אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בִּין בְּרִיעִי בִּין בָּמִים וְהַתְּנִיא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בְּרִיעִי אִמֵּר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק שְׁנֵיהֶם שׁוִין בְּרִיעִי אִמֵּר שְׁמוּאֵל כִּפְתּוּהוּ ה"רץ מִבֵּית דִּין פְּטוֹר מִיתִיבִי ‏² קלה בין בראשונה בין בשניה פוטרין אותו נפסקה רצועה בשניה פוטרין אותו בראשונה אין פוטרין אותו אמאי להוי כרץ התם רץ הכא לא רץ ת"ר ר"ע אֲמַדוּהוּ לְכַשְׁיִלְקָה ‏⁹ קלה פּוֹטְרִין אוֹתוֹ לְכַשְׁיָצֵא מִבֵּית דִּין קֵלָה מִלְּקִין אוֹתוֹ וְלֹא עוֹד אֵלֹא אִפִּילוּ קֵלָה בַּתַּחֲלָה מִלְּקִין אוֹתוֹ שְׁנֵאמַר ‏¹⁰ והכהו [וגו'] ונקלה ולא שֶׁלֹּקָה כֹּכֵר בְּבֵית דִּין: מַתְּנִי' כֹּכֵל חִיבִי כְּרִיתוֹת שִׁלְקוּ נִפְטְרוּ יְדֵי כְּרִיתָתָם שְׁנֵאמַר יִנְקֵלָה אַחִיךְ לַעֲיִנְךְ כִּשְׁלֵקָה הָרִי הוּא כְּאַחִיךְ דְּבָרֵי רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל וְאִמֵּר רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל מָה אִם הָעוֹבֵר עֲבִירָה אַחַת נוֹטֵל נִפְשׁוֹ עָלֶיהָ הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁתַּנַּתֵּן לוֹ נִפְשׁוֹ ר"ש אוֹמֵר מִמְּקוֹמוֹ הוּא לֹמֵד שְׁנֵאמַר יִנְכַּרְתּוּ הַנִּפְשׁוֹת הָעוֹשׂוֹת וְגו' ‏ ואומר אשר

כג.

רבי יהודה אומר (בעיני יתירי כח ו) חסירי מדע. נ"ל דפליג אמנא קמא דאמר אין מעמידין כלל חסירי מדע דאין מדקדקין בדבר דבהא טעמא דגמרא אין נכון לכאורה לומר דלרבי יהודה מעמידין דוקא חסירי מדע:

שניהם שוין א). ומיהו אשה אף במים: **קלָה**. כל הנתקלקל צריעי איש ואשה משהגביה הרלועה להלקותו בראשונה או בשניה פוטרין אותו ואין מכין אותו כלל אצל נפסקה דוקא כי נפסקה בשניה שלקה אחת ולא שנפסקה בראשון קודם שלקה כלל:

גב' (א) מ"ט משום נקלה אמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מנין לרצועה שהיא של עגל דכתיב יֶאֱרָבְעִים יִכְנוּ וּסְמִךְ לִיה ‏¹ לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ ‏² ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מִנֵּין לִיבְמָה שְׁנַפְלָה לִפְנֵי מוֹכֵה שַׁחִין שְׁאִין חוֹסְמִין אוֹתָהּ דְּכִתִּיב לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ וּסְמִךְ לִיה ‏³ כי ישבו אחים יחדו וגו' ואמר רַב שֶׁשֶׁת מִשּׁוּם ר' אֲלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה כֹּל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדִים כִּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹ"ם דְּכִתִּיב יֶאֱלֹהִי מַסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ וּסְמִךְ לִיה ‏⁵ את חג המצות תשמור ואמר רב ששת משום ר' אלעזר בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר ראוי להשליכו לכלבים דכתיב לְכַלְבִּים תְּשַׁלְּכֹנָה אוֹתוֹ וּסְמִךְ לִיה ‏⁷ לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שׁוֹא וְגו' ‏ קרי ביה גמי לא תשיא: ושתי רצועות וכו': תנא ישל חמור כדדריש ההוא גלילאא עליה דרב חסדא יֵדַע שׁוֹר קוֹנְהוּ וְחִמּוֹר אַבּוּם בַּעֲלִיו יִשְׂרָאֵל לֹא יֵדַע וְגו' ‏ אמר הקב"ה יבא מי שמכיר אבום בעליו ויפרע ממי שאינו מכיר אבום בעליו: ידה טפח וכו': אמר אביי שמע מינה כל חד וחד לפום גביה עבדינן ליה אמר ליה רבא אם כן נפיש להו רצועות טובא אלא אמר רבא אבקתא אית ליה כי בעי מיקטר ביה כי בעי מרפה בה: מלקין אותו וכו': מנא הני מילי אמר רב כהנא דאמר קרא וְהַפִּילוּ הַשּׁוֹפֵט וְהַכְּהוּ לִפְנֵיו כְּדִי רִשְׁעוֹתָו בַּמִּסְפָּר רִשְׁעָה אַחַת מִלִּפְנֵיו שְׁתֵּי רִשְׁעִית מֵאַחֲרָיו: אִין מִלְּקִין אוֹתוֹ וכו': ‏ אמר רב חסדא אמר רבי יוחנן מנין לרצועה שהיא מוכפלת שנאמר והפילו והא מיבעי ליה לגופיה א"כ לכתוב קרא ויחיה מאי הפילו ש"מ תרתי: המכה מכה בידו: תנו רבנן יאין מעמידין חונין אלא חסירי כח ויתירי מדע רבי יהודה אומר אפילו חסירי מדע ויתירי כח אמרת חסירי מדע היינו דצריך לאזהורי אלא אי אמרת יתירי מדע מי צריך לאזהורי ורבנן אין מוזרזין אלא למזוז תנא כִּי־בִשְׁהוּא מַגְבִּיָּה בִשְׁתֵּי יָדָיו וּכְשֶׁהוּא מַכָּה מַכָּה בִידּוֹ אַחַת כִּי הֵיכִי ‏² דליתא מדידיה: והקורא קורא כו': תנו רבנן וְהַגְדוּל שֶׁבִּדְיֵינָן קוֹרֵא הַשְּׁנֵי מוֹנֵה וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר הַכְּהוּ בּוֹמֵן שִׁמְכָה מְרֻבָּה מֵאַרְיֵךְ בּוֹמֵן שִׁמְכָה מוֹעֲטַת מְקַצֵּר וְהָאֵן תֵּנֵן חוֹזֵר לַתַּחֲלַת הַמִּקְרָא ‏⁸ ימצוה לצמצם ואי לא צמצם חוזר לתחלת המקרא תנו רבנן מכה רבה אין לי אלא מכה רבה מכה מועטת מנין ת"ל [א] לא יוסיף אם כן מה תלמוד לומר מכה רבה לימד על הראשונות שהן מכה רבה: נתקלקל וכו': תנו רבנן אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בְּרִיעִי וְלֹא בָּמִים דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָאִישׁ בְּרִיעִי וְהָאִשָּׁה בָּמִים וְחֹכ"א אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בִּין בְּרִיעִי בִּין בָּמִים וְהַתְּנִיא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה בְּרִיעִי אִמֵּר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק שְׁנֵיהֶם שׁוִין בְּרִיעִי אִמֵּר שְׁמוּאֵל כִּפְתּוּהוּ ה"רץ מִבֵּית דִּין פְּטוֹר מִיתִיבִי ‏² קלה בין בראשונה בין בשניה פוטרין אותו נפסקה רצועה בשניה פוטרין אותו בראשונה אין פוטרין אותו אמאי להוי כרץ התם רץ הכא לא רץ ת"ר ר"ע אֲמַדוּהוּ לְכַשְׁיִלְקָה ‏⁹ קלה פּוֹטְרִין אוֹתוֹ לְכַשְׁיָצֵא מִבֵּית דִּין קֵלָה מִלְּקִין אוֹתוֹ וְלֹא עוֹד אֵלֹא אִפִּילוּ קֵלָה בַּתַּחֲלָה מִלְּקִין אוֹתוֹ שְׁנֵאמַר </